

KRYTERIA OCENIANIA - język polski - klasa IV

Wymagania

konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
Uczeń			
I. Odbiór odpowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji			
<ul style="list-style-type: none"> - czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań - słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów - określa temat tekstu - zna pojęcia <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz</i> - rozpoznaje tekst literacki - rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenia, przepis) - wydobywa z tekstu wskazane informacje - wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost - rozumie treść pytań, poleceń i nieskomplikowanych informacji - zna pojęcie <i>prawda, fałsz</i> - zna pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</i> - korzysta ze słownika ortograficznego - potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii - zna pojęcie <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i> - zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</i> - wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki - rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennych części mowy - odczytuje proste znaki i piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne - słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów - określa główną myśl tekstu - odróżnia autora od narratora - rozpoznaje tekst informacyjny - odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi - porządkuje informacje z tekstu - odczytuje informacje wyrażone wprost - rozumie dosłowne znaczenia wyrazów - określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu - zna pojęcie <i>akapit</i> - zna budowę słownika ortograficznego - wyszukuje hasła w encyklopedii - rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny - odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika - rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki - rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych - rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa - nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy - samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje - określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz) - odróżnia tekst literacki od informacyjnego - zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi - odróżnia informacje ważne od drugorzędnych - dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio - rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów - wyodrębnia przesłanki w tekście - wyodrębnia w tekście części kompozycyjne - korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych - korzysta z informacji zawartych w encyklopedii - rozróżnia wyrazy określane i określające - rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje - odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych - rozpoznaje w tekście formy osób - rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści - wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy - twórczo wykorzystuje informacje z tekstu - wyjaśnia funkcje autora i narratora w tekście - określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego - wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych - hierarchizuje informację - odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio - odróżnia znaczenie dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych - wyciąga wnioski z tekstu - określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia - określa funkcję słowników - korzysta z różnych źródeł informacji - wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu - wyodrębnia równoważnik zdania w tekście - wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem - określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi - nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury			
<ul style="list-style-type: none"> - nazywa reakcje czytelnicze - wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego - odróżnia dzieło literackie od filmu - zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> - wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego - zna pojęcie <i>epitet, porównanie, przenośnia</i> - rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu - posługuje się terminami <i>scena, aktor</i> w kontekście widowiska teatralnego - przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina - odróżnia filmy od programu informacyjnego - wyodrębnia wydarzenia w tekście - wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze - identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, przysłowie - odczytuje teksty literackie na poziomie dosłownym - używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do baśni - posługuje się pojęciami <i>dobro – zło</i> w odniesieniu do treści baśni 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich - określa sytuację bohatera literackiego i filmowego - wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera - rozpoznaje różne teksty kultury - odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości - wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego - odróżnia uosobienie od ożywienia - odróżnia wiersz ciągły od stroficzego i rymowy od wiersza bez rymów - posługuje się terminami <i>kostium, rekwizyt</i> w kontekście widowiska teatralnego - posługuje się pojęciami związanymi z filmem (<i>aktor, reżyser, kadr, plan filmowy</i>) - rozpoznaje wybrane gatunki filmowe - omawia wydarzenia w tekście - krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze - odróżnia wiersz od innych tekstów kultury - odbiera różne teksty kultury na poziomie dosłownym 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów kultury - porównuje sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami - prezentuje swój pogląd na temat bohatera - odróżnia prozę od poezji - odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości - wypowiada się na temat fantastyki w baśniach - wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia) - określa rolę rymów w wierszu - wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne - rozpoznaje poszczególne plany filmowe - wyjaśnia różnice między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi - analizuje przebieg zdarzeń - wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera - wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej - odczytuje przenośne sensory utworu opartego na nieskomplikowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury - komentuje sytuację bohatera - posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci - wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury i filmu - określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej - wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych - objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych - używa pojęć <i>wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy</i> podczas analizy wiersza - rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy - określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych - nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) - stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń - określa motywy działania bohatera - wyjaśnia funkcję przysłówia - odczytuje proste symbole i

- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	- wie że obecność przesłania jest jedną z cech baśni - rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich - czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	konstrukcjach metaforycznych - odczytuje przesłanie baśni - zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu - czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	alegorie - formułuje samodzielnie przesłanie baśni - odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury - czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
--	---	---	--

III. Tworzenie wypowiedzi

- udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania - przedstawia się w kilku zdaniach - formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy - tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszenie - redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny (tradycyjny i e-mail), kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, przepis kulinarny, proste notatki w różnych formach - redaguje według podanego wzoru opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu, opis miejsca - wydziela margines i dba o estetykę tekstu - sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi - słucha z uwagą uczestników rozmowy - czytając głośno, uwzględnia kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń - wygłasza tekst z pamięci - rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - buduje logiczne zdania - stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych - tworzy przysłowki od przymiotników - zna zasady pisowni: <i>rz., ż, ó, u, h, ch</i> , <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami wyrazów wielką i małą literą <i>q i ę</i> <i>i</i> po spółgłoskach - zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką - operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne	- krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością - dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej - formułuje logiczne pytania do tekstu - stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu - redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi - redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i miejsca - wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych - sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi - mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie - czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedziach - recytuje tekst poetycki - używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących - tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte - przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej - używa przymiotników i przysłówek we właściwych kontekstach - stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <i>rz., ż, ó, u, h, ch</i> , <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami wyrazów wielką i małą literą <i>q i ę</i> <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów - stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń - tworzy rodziny wyrazów	- wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury - stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia SMS) - formułuje pytania o zróżnicowanej budowie - posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności - redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo - redaguje opowiadanie twórcze oraz rozwinięty opis przedmiotu i miejsca - tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy - stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego - włącza się do rozmowy w kulturalny sposób - czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne - artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji - używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji - tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone - stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych - uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości - stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <i>rz., ż, ó, u, h, ch</i> , <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami wyrazów wielką i małą literą <i>q i ę</i> <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów - stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat - odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych	- świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi - dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu - formułuje pytania o charakterze uogólniającym - podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się - redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi - redaguje charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie oraz opis przedmiotu i miejsca - rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek - dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego - reaguje na wypowiedzi innych rozmówców - czytając głośno, przekazuje intencję tekstu - głośowo interpretuje tekst - zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe - przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie ze świadomością celu - poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie - używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówek o różnych natężeniach cechy - stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: <i>rz., ż, ó, u, h, ch</i> , <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami wyrazów wielką i małą literą <i>q i ę</i> <i>i</i> po spółgłoskach w podanym zestawie ortogramów - poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych - stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne
--	---	---	--

Ocene celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Posiada szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.